

onalt samarbejde og opbygger internationale strategiske alliancer.

Status og udviklingstendenser inden for fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren

a) Det forventes, at jordbrugets og fiskeriets primærproduktion fortsat på en række områder vil udvikle sig i retning af større og mere specialiserede enheder. Det indebærer lavere produktionsomkostninger pr. produceret enhed, men også at produktionen bliver stadig mere kapitalintensiv. Det store kapitalapparat indebærer, at produktionen vanskeligere kan omstilles inden for en kort tidshorison. Samtidig er der tendenser til en mere eksperimenterende produktionsadfærd hos et mindretal af især jordbrugets primærproducenter.

b) Den danske fødevarerindustri er i visse brancher præget af få, meget store virksomheder. Disse virksomheder er i høj grad økonomisk selv bærende. Ved siden af disse få store virksomheder eksisterer et stort antal virksomheder med et innovationsmæssigt svagt modtagerapparat, som vurderes at besidde et betydeligt udviklingspotentiale. Kapitalgrundlaget for disse virksomheder er ofte spinkelt, og tidshorizonten for virksomhedernes planlægning er oftest kort.

c) Inden for mejeri- og slagteriområdet må det forudses, at danske virksomheder fortsat kan og vil eksportere en meget betydelig del af deres produktion. Det kræver til stadighed en indsats for at udvikle produkter og markeder i overensstemmelse med den internationale udvikling. Det vurderes, at der findes et betydeligt uudnyttet udviklingspotentiale også inden for andre produktområder. Imidlertid vurderes det, at den almindelige produktudvikling i mejeri- og slagteriområdet, for så vidt angår store virksomheder, vil kunne finde sted også uden tilskud.

d) Non-food-produkterne er endnu på et eksperimenterende stadium, men de vurderes at rumme betydelige muligheder. Der skønnes at være et betydeligt udviklingspotentiale i områder som plantefibre, plantemedicin, hygiejneartikler og emballage.

e) Økologiske produkter har i de seneste år efter en langsom start fået en placering på det danske hjemmemarked. Det vurderes, at der fortsat er et udviklingsbehov på økologiområdet på hjemmemarkedet inden for forarbejdning og distribution. I primærproduktionen er der behov for udvikling og produktion af bl.a. økologisk korn og kød. På eksportmarkedet er de økologiske produkters andel fortsat meget lav, men det vurderes, at der er et potentiale i en øget eksport af især økologiske mejeriprodukter.

f) Forbrugernes efterspørgsel efter fødevarer styres af behov, pris og kvalitet. Da danske fødevarer internationalt set fremstilles med relativt høje produktionsomkostninger, må danske virksomheder almindeligvis satse mere på kvalitetskonkurrence end på pris-konkurrence. På eksportmarkedet synes bløde parametre som f.eks. økologi dyrevelfærd m.v. fortsat at spille en beskeden rolle. Det vurderes, at forbrugernes vægtning af de bløde parametre er stigende. Fødevarerisikkerhed synes at være af voksende betydning på såvel hjemmemarked som eksportmarked.

g) Det danske hjemmemarked adskiller sig på flere områder fra eksportmarkederne. De danske forbrugere har en betydelig præference for danske produkter, og danske forbrugere lægger i højere grad end forbrugere i de fleste andre lande vægt på bløde parametre, rene fødevarer o.s.v. Den danske detailhandel er præget af få, meget store detailhandelskæder. Det bevirker, at markedet for fødevarer i Danmark er særdeles gennemsnitligt. Samtidig er der dog tendens til, at specialbutikker og mindre kæder med produkter af høj kvalitet klarer sig udmærket.

h) På eksportmarkedet er salg til videre forarbejdning fortsat dominerende, men der synes at være øgede muligheder i salg i detailemballage til udenlandske kæder på nærmarkeder.

i) Konkurrenterne på eksportmarkedet er især fødevarerproducenter i de øvrige OECD-lande. Der er tale om konkurrence med importlandets egne producenter og med andre eksportlande. Der er tillige en svagt stigende import af fødevarer til Danmark, således at importkonkurrence i Danmark på sigt kunne spille en rolle.

Nye konkurrentlande kunne bl.a. være de østeuropæiske lande, samt visse fjernøstlige lande.

j) Den danske forskning inden for fødevarerområdet befinder sig i en udbygnings- og omstillingsfase. Forskningsinstitutionerne har generelt set opmærksomheden rettet mod primærproduktion og virksomheder. Forskningsverdenen bør fortsat ansøges til et intensiveret samarbejde med virksomhederne såvel som forskningsinstitutionerne indbyrdes, herunder tillige med udenlandske forskningsinstitutioner.

Forsøgsfiskeriordeningen

Det danske fiskeri har løbende måttet tilpasse sig fangstmulighederne i de naturgivne ressourcer inden for de rammer, som kvotereguleringer og tekniske bevarelsesforanstaltninger angiver for fiskeriets udførelse. Der kan konstateres en tendens til reduktion af de fiskekvoter, som dansk fiskeri har til rådighed. Priserne på de landede konsumfisk har været stigende 1998-